

ms.
BIB. INST.
U.S. NATIONAL MUSEUM

ENTOMOLOGISCHE BERICHTEN

UITGEGEVEN DOOR

DE NEDERLANDSCHE ENTOMOLOGISCHE VEREENIGING

No. 312.

Deel XIII.

1 Juni 1951.

Adres der Redactie:

B. J. LEMPKE, Oude IJselstraat 12^{III}, Amsterdam-Zuid 2 — Nederland

INHOUD: P. Benno: Aantekeningen over bijen en wespen V (p. 273). — P. H. van Doesburg Sr.: Mededelingen over Syrphidae IX (p. 275). — C. Willemse: Description of a new genus and species of Acrididae, subfam. Acridinae, from India (p. 279). — C. A. W. Jeekel: The genus Tectoporus Carl (Diplopoda, Polydesmoidea, Strongylosomidae) (p. 281). — W. Roepke: In memoriam (p. 286) — Literatuur: (p. 287: A. Reyne). Korte mededelingen: (p. 274: G. L. van Eyndhoven; p. 280: Bibliotheek; p. 285: B. J. Lempke, J. Winters; p. 286: W. Roepke, H. Coldewey; p. 287: G. van der Zanden; p. 288: A. J. Gorter, I. A. Kaijadoo, M. Delnoye, B. J. Lempke.)

Aantekeningen over bijen en wespen V

door

P. BENNO

Zeldzame wespesoorten uit Oost-Brabant (Hym. Sphecidae, Pompilidae, Vespidae, Mutillidae)

1. *Gorytes (Hoplisus) fallax* Handl. — Van deze *Gorytes*-soort, welke over haar gehele verspreidingsgebied als zeldzaam geldt, zijn in Nederland tot nu toe slechts 4 vindplaatsen met zekerheid bekend, nl. Dieren, Exaeten, Ermelo en Haaren (cf. VAN LITH, Ent. Ber. 12: 106). Ik ving te Helenaveen, 24-VI-1947, een ♀ op *Aegopodium*, dat tot deze soort behoort¹⁾.

2. *G. (Hoplisus) quinquecinctus* (F.) — Door BOUWMAN (1927) opgegeven van Denekamp, Brummen en Venlo. Latere vangsten zijn mij niet bekend. Ik ving ze eveneens te Helenaveen, 24-VI-1947 (♀), op *Epilobium angustifolium* L.

3. *Miscophus niger* Dahlb. — Helenaveen, 3-VIII-1946 (♀). Volgens VERHOEFF, die dit exemplaar determineerde, is dit de 2e vangst van deze soort in ons land. In 1941 werd zij door TEUNISSEN gevangen te Blerick.

4. *Pompilus (Aporoideus) cinctellus* Spin. — Deze Pompilide zag ik in de afgelopen zomer regelmatig nestelen in de Drunense Duinen, tegen een zandafstorting. De meeste auteurs geven bij deze soort aan, dat zij nestelt in oude muren. Op 7-VIII-1950 ving ik op dezelfde nestplaats ook een ♂. Beide sexen beantwoorden volliedig aan de beschrijving van WILCKE (1943).

5. *Odynerus (Nannodynerus) xanthomelas* H.-Sch. — Van deze soort, door TEUNISSEN in 1939 als f.n.sp. vermeld van Beek b. Nijmegen en

¹⁾ In het zo pas verschenen no. 310 van Ent. Ber. wordt deze soort door KOORNNEEFF ook opgegeven van Velp (G.) — Bij *Gorytes quinquefasciatus* Panz. moge ik even opmerken, dat deze door VAN LITH t.a.p. reeds werd vermeld van Ermelo, Baarlo en Tilburg, respectievelijk gevangen door LINDEMANS, TEUNISSEN en ADRIAANSE. Hoewel VAN LITH enigszins twijfelt over de identiteit van de soort, meen ik dat deze voldoende vaststaat voor de beide laatste vangsten. Het exemplaar van Pater ADRIAANSE van Tilburg althans, dat ik indertijd kon controleren, leek mij zonder enige twijfel tot *quinquefasciatus* te behoren. — (Noot bij de correctie, P.B.)

Haaren (Ent. Ber. 10 : 172), vond ik in Januari 1950 te Udenhout een nest in een braamstengel, waaruit ik 2 ♀♀ en 1 ♂ opkweekte.

6. *O. (Allodynerus) delphinalis* Gir. — Over de merkwaardige verspreiding van deze soort schreef ik reeds in Tijdschr. v. Ent. (Feestbundel, 1947, 88 : 400). Als reactie daarop kreeg ik van verschillende zijden nieuwe waarnemingen van deze soort opgegeven. In het afgelopen jaar kon ik ook van Udenhout (omgeving Drunense Duinen) een 8-tal nesten verzamelen en opkweken. Mijn vermoeden omtrent de continuïteit der verspreiding van deze soort wordt daardoor dus sterk bevestigd. In de bovengenoemde nesten waren alle larven ook min of meer bezet met mijten (*Ensliniella*), welke ik opzond naar de heer VAN EYNDHOVEN.

7. *O. (Microdynerus) exilis* H.-Sch. — Deze kleine *Odynerus*, die door mij als f.n.sp. werd vermeld van Beers (N. Br.) en Helenaveen (Ent. Ber. 12 : 361) en o.a. door VAN LITH ook in Zuid-Limburg werd gevangen, ving ik nadien nog te Empel (20-VI-1949, ♀ ♂) en te Udenhout (20-VII-1950, ♀), zodat men redelijk kan aannemen dat zij over het hele Zuid-Oosten van ons land verspreid voorkomt.

8. *O. (Euodynerus) quadrifasciatus* (F.) — Udenhout, 21-V-1950 (♀ ♂), op *Medicago*. Omtrent het voorkomen van deze soort, die reeds in 1878 door RITSEMA van ons land werd vermeld, heb ik geen nadere gegevens kunnen vinden.

9. *Mutilla europaea* (L.) — Deze grote *Mutilla*-soort, die vooral van de Drentse venen bekend is en daar in sommige jaren opvallend talrijk optreedt, komt ook voor in de Deurnese Peel. Van een natuurliefhebber kreeg ik een 10-tal ♀♀, die hij in 1944 in groot aantal had aangetroffen in de éénmangaten, welke langs de Peel-linie door de Duitsers waren gegraven en die blijkbaar voor de ongevleugelde wijfjes een valkuil vormden. Zelf ving ik in 1947 te Helenaveen slechts een ♂ op *Tanacetum*. In de jaren 1946—1948, die ik in de Deurnese Peel doorbracht, waren er nergens ♀♀ meer te bespeuren en waren zij in elk geval veel zeldzamer dan bv. in 1944. Ook ons medelid, de heer NIES te Deurne, verzekerde mij, dat hij deze dieren in sommige zomers talrijk had zien optreden in de Peel.

Omtrent het verband van deze wespen en het veengebied, zowel als over het opvallend talrijke optreden in sommige jaren, heb ik in de literatuur niets naders kunnen vinden. Weet iemand misschien voor een en ander een mogelijke verklaring te geven? *M. europaea* is bekend als parasiet in hommelnesten.

Udenhout, Maart 1951.

Seventh Congress of British Entomologists. In aansluiting op de Festival of Britain Exhibition te Londen wordt aldaar van 21—25 Juni a.s. het Seventh Congress of British Entomologists georganiseerd.

Leden, die van plan zijn daarheen te gaan, kunnen zich met ondergetekende in verbinding stellen.

Men moet zelf voor een hotel zorgen; wie echter bij particulieren wenst te worden ondergebracht, kan zich in verbinding stellen met de British Travel & Holidays Association (Non-Commercial Accommodation Service), Queen's House, 64/65 St. James Street, London S.W. 1.

Haarlem, Floraplein 9, 22 April 1951.

G. L. VAN EYNDHOVEN,

Tel. K. 2500—15714 (na 19.15 uur).

Secretaris.